

Obsah

Úvod	11
1. Stručně z historie a současnosti diabetu	12
2. Definice a epidemiologie diabetu	15
3. Stručná patogeneze diabetu	17
3.1 Obecně o glykoregulaci	17
3.2 Patogeneze diabetu 1. typu	19
3.3 Patogeneze diabetu 2. typu	20
3.4 Další typy diabetu	22
4. Diagnostika a klinický obraz diabetu	25
5. Sledování stavu kompenzace diabetu	28
6. Léčba diabetu 1. typu	31
6.1 Dietní léčba	31
6.2 Inzulinová léčba	35
6.3 Antidiabetika u diabetu 1. typu	41
6.4 Fyzická aktivita a sport u diabetika 1. typu	41
7. Léčba diabetu 2. typu	45
7.1 Dietní léčba diabetu 2. typu	45
7.2 Fyzická aktivita diabetika 2. typu	53
7.3 Léčba klasickými perorálními antidiabetiky	56
7.3.1 Inzulinová sekretagoga	56
7.3.2 Metformin	62
7.3.3 Inhibitory alfa glukosidáz	66
7.3.4 Inzulinové senzitizery	67
7.4 Inzulinová léčba u diabetu 2. typu	70
7.5 Léčba založená na inkretinech	72
7.5.1 Inkretinové enhencery	73
7.5.2 Inkretinová analoga	74
7.6 Algoritmy farmakoterapie diabetu 2. typu	77
7.7 Antiobezitika u diabetu	79
8. Bariatrická chirurgie a diabetes	83

9. Přehled komplikací diabetu	86
10. Akutní komplikace diabetu	88
10.1 Hyperglykemické stavy	88
10.2 Laktátová acidóza	94
10.3 Hypoglykemie	95
10.4 Další akutní situace u diabetika	97
11. Chronické komplikace diabetu	98
11.1 Patogeneze cévních komplikací diabetu	98
11.2 Mikrovaskulární komplikace diabetu	99
11.2.1 Diabetická nefropatie	99
11.2.2 Diabetická retinopatie	103
11.2.3 Diabetická neuropatie	106
11.3 Makrovaskulární komplikace diabetu	111
11.4 Syndrom diabetické nohy	113
11.5 Další chronické komplikace diabetu	116
12. Diabetes a metabolický syndrom	118
12.1 Pojem metabolický syndrom	118
12.2 Diabetes a hypertenze	124
12.3 Diabetes a obezita	128
12.4 Diabetes a dyslipidémie	131
12.5 Diabetes a hormony	133
13. Diabetes v dalších oborech	135
13.1 Diabetes a srdce	135
13.2 Diabetes a kůže	142
13.3 Diabetes a nádory	144
13.4 Diabetes a gynekologie	146
13.5 Diabetes a gastroenterologie	148
13.6 Diabetes a neuropsychiatrická onemocnění	150
13.7 Diabetes a další obory	154
13.8 Perioperační péče o diabetika	156
13.9 Diabetes a těhotenství	157
14. Prevence diabetu	159
15. Edukace diabetiků	161
15.1 Základní principy edukace diabetika	161

15.2 Edukace diabetika v dietě a fyzické aktivitě	166
15.3 Edukace v prevenci diabetu 2. typu a v prevenci komplikací diabetu	168
15.4 Edukace v prevenci chronických komplikací diabetu	170
16. Pracovní zařazení diabetiků	173
17. Perspektivy v léčbě diabetu	175
17.1 Inhibitory DPP-4 – gliptiny	175
17.2 Inkretinová mimetika	175
17.3 Glifloziny	176
17.4 Inhibice proteinkinázy C a léčba diabetických komplikací . .	177
17.5 Hepatálním mechanismem působící léky	177
17.6 Modulace působení glukokortikoidů a DM2	178
17.7 Inhibice protein tyroxin fosfatázy PTP 1B	178
17.8 Antidiabetické peptidy	178
17.9 Rozvoj dnešní terapie diabetu a obezity	179
Hlavní literatura	181

každá kniha si klade za cíl sdělit určitou informaci o práci diabetiků lékařů všech oborů a zároveň vytknout ty pro naši nepotřebnější skutečnosti. Platí při tom, že komplikovanější případy nemocných patří do systematické péče diabetologa a v případě hospitalizovaných podléhá do péče diabetologického konziliaře. Platí však také, že ten, kdo na problematiku diabetu u konkrétního nemocného nepomyslí, nemůže ani konziliáře přivolat. Nepochybně však platí, že diabetika je podstatně jako jiné chronicky nemoc častého výskytu a že by ji měl alespoň v závažných případech umět léčit a diagnostikovat každý lékař.

Za poměrně specializovanou je třeba považovat problematiku dětského diabetu. Toto pacienty musí být dlouhodobě v péči specializovaného dětského diabetologa. V této publikaci se proto dětským diabetem nezabýváme. Půjde-li lékař jiného oboru do styku s dětským diabetem, lze v praktické situaci postupovat podobně jako v léčbě diabetu 1. typu s tím, že obvyklé dávky inzulínu jsou menší, vztahované na 1 kilogram hmotnosti.

V textu každé kapitoly jsou samozřejmě zvýrazněna místa označující nejzákladnější informace a na závěr každé kapitoly jsou shrnuta nejdůležitější fakta důležitá pro praxi. V těchto částech textu jsou tedy obsaženy základní informace pro toho, kdo potřebuje velmi rychlou a stručnou orientaci v diabetologii.